

VERENIGINGSVERSLAGEN EN MEDEDELINGEN

NEDERLANDSCH TANDHEELKUNDIG GENOOTSCHAP

Verslag 209e ledenvergadering d.d. 1 maart 1973 te Utrecht

Tijdens het wetenschappelijke gedeelte van deze vergadering werden door G. W. Kwant, wetenschappelijk medewerker Werkgroep Tand- en Mondziekten T.N.O., resultaten van het onderzoek Tiel-Culemborg toegelicht. Het drinkwater in Tiel is sinds 1953 gefluorideerd en thans komen gegevens beschikbaar over het cariësremmend effect bij kinderen, die vanaf de geboorte gefluorideerd drinkwater hebben gekregen. Evenals bij andere leeftijds-groepen blijkt ook hier, dat het aantal caviteiten ongeveer 65% minder is dan bij vergelijkbare groepen in Culemborg en dat vooral op de gladde (buccale en linguale) vlakken veel minder cariës wordt gevonden. Bij dit longitudinale onderzoek valt op, dat bij deze groep pas gedurende de laatste jaren een duidelijke vermindering van het aantal proximale caviteiten optreedt. Terwijl op 15-jarige leeftijd het verschil 26% bedraagt, wordt op 17-jarige leeftijd 71% minder proximale cariës gevonden dan in Culemborg.

Mede hierdoor is het aantal extracties in Culemborg hoger: op 17-jarige leeftijd zijn daar gemiddeld 3 elementen per patiënt geëxtraheerd tegen 0,6 in Tiel. In de toekomst zal het verschil in cariëstoename van deze groep in Tiel en Culemborg minder spectaculair worden vanwege het verzadigingsfenomeen: naarmate meer vullingen aanwezig zijn wordt de kans op nieuwe cariës kleiner. Het verschil in nuttig effect voor volwassenen zal dan ook voornamelijk komen te liggen bij de extracties.

Behalve waterfluoridering zijn ook andere methoden van cariësbestrijding het onderwerp geweest van veel onderzoek. Door Prof. K. G. König, hoogleraar in de Preventieve Tandheelkunde te Nijmegen werd een overzicht gegeven van alternatieve mogelijkheden met hun voor- en nadelen. Van brood- en zoutfluoridering is niet bekend of daarmee even goede resultaten kunnen worden bereikt. Lokale applicatie van fluoriden is zeer effectief, maar heeft het nadeel dat het regelmatig moet worden herhaald en daardoor een vrij arbeidsintensieve methode is. Maatregelen die de patiënt zelf kan toepassen, zoals poetsen met fluoride-bevattende tandpasta of spoelen met fluoride-oplossingen, hebben wel effect, maar alleen als zij lang en regelmatig worden volgehouden en zorgvuldig worden uitgevoerd. Tabletten zijn wellicht nog het beste alternatief. Daarbij zijn een goede mondhygiëne en verstandige voedingsgewoonten echter een noodzakelijke voorwaarde. Gebleken is bijvoorbeeld dat suiker gedurende de maaltijd nauwelijks toename van cariës veroorzaakt; tussen de maaltijden, in de vorm van snoepgoed, werkt het echter sterk cariogeen. Deze wijze van cariëspreventie vergt echter een goede voorlichting en bij kinderen, waar de preventie het belangrijkste is, veel medewerking van de ouders.

Op de afdeling Preventieve Tandheelkunde te Nijmegen werd een onderzoek verricht om na te gaan in hoeverre door voorlichting en motivatie op school, een verbetering van mondhygiëne en voedingsgewoonten kan worden bewerkstelligd. Het effect daarvan bleek zeer beperkt (Plasschaert, 1972). Zolang waterfluoridering nog niet algemeen is ingevoerd – de enige methode van cariëspreventie voor grote bevolkingsgroepen – zijn als individuele

maatregel de tabletten te prefereren, ook voor volwassenen omdat door de tabletten te kauwen een lokaal effect op het glazuuroppervlak wordt bereikt.

Door T. Pilot, lector in de Parodontologie te Groningen, en G. Tonino, lector in de Biochemie van de mondholte te Utrecht, werd uitvoerig ingegaan op de samenstelling en de functie van het collageen. Het is een belangrijke component van de meeste tandweefsels; alleen glazuur bevat geen collageen. Het ligamentum parodontale daarentegen bestaat hoofdzakelijk uit collageene vezels, die dit weefsel zijn speciale eigenschappen verlenen. De basiseenheden van deze vezels zijn fibrillen, 1 tot 2 μ lang, die onderling verbonden zijn door elektrostatische en chemische bindingen. Deze zijn hechter, naarmate weefsel ouder is. De collageene vezel bestaat uit drie eiwitketens, die spiraalvormig om elkaar gewonden en door „cross-links” aan elkaar gehecht zijn. Collageen is een extracellulaire weefselcomponent: het wordt in de cel gemaakt, maar gaat een extra-cellulair leven leiden.

Voor de beantwoording van veel klinische vraagstellingen is begrip van de functie der collageene vezels essentieel en in het bijzonder geldt dit voor het eruptiemechanisme van de tand. Er bestaan verschillende eruptietheorieën; een daarvan is de trektheorie, waarbij wordt aangenomen dat eruptie het gevolg is van contractie hetzij door collageen, hetzij door fibroblasten. Men kan namelijk in het ligamentum parodontale drie zones onderscheiden, waarbij de middenzone in hoofdzaak fibroblasten bevat. De collageene vezels in de buitenste zones, de botzone en de cementzone, onderscheiden zich door verschil in richting van de vezels.

Voor de bestudering van opbouw en afbraak van collageen in het parodontale ligament kunnen als proefdieren het best knaagdieren (muizen of cavia's) worden gebruikt, omdat de eruptie van de snijtanden continu en snel verloopt. Een bepaalde stof, hydroxyproline, komt alleen in collageen voor en door insputting van radioactief proline kan met behulp van autoradiogrammen worden vastgesteld, hoe de opbouw van collageene vezels tijdens de eruptie verloopt. Aldus zou de juistheid van de collageen-contractiehypothese kunnen worden getoetst.

W. Beertsen, wetenschappelijk medewerker bij de afdeling Parodontologie van de Universiteit van Amsterdam, toonde de resultaten van een dergelijk door hem verricht onderzoek. Daaruit bleek dat bij de eruptie de middenzone en de collageene vezels van de cementzone met het element mee opschuiven; de botzone blijft liggen. Deze feiten geven geen steun aan de contractiehypothese van collageen; de fibroblasten echter schijnen wel een rol te spelen bij de eruptie. Aangenomen moet worden dat er een volledige ombouw van collageene vezels plaatsvindt waarbij dan de vraag rijst hoe deze ombouw op moleculair niveau verloopt. Het onderzoek betreffende dit mechanisme, waarbij eveneens van radioactieve isotopen wordt gebruik gemaakt, is nog niet afgesloten.

NEDERLANDSE VERENIGING VAN TANDARTSEN

Jaarverslag van de secretaris over het jaar 1972

Van de leden

Op 1 januari 1972 telde de vereniging 1104 leden. Tijdens de voorjaarsvergadering traden 35 leden en twee buitengewone leden

toe; tijdens de najaarsvergadering 26 leden en 2 buitengewone leden.

In het afgelopen jaar bedankten 5 leden voor het lidmaatschap en moesten 2 leden in verband met artikel 5 van de statuten van de ledenlijst worden afgevoerd.

Veertien leden ontvielen ons dit jaar door overlijden, de collegae Tromp, Pot, Paesi, Klosters, Flaumenhaft, Oltmans, Hamer, Claessens, V. d. Spoel, Fabricius, Danser, V. d. Linde, Pape en Schofaerts.

Op 1 januari 1973 telde de vereniging 1150 leden, terwijl 17 kandidaatleden stonden ingeschreven.

Onder de leden waren 10 ereleden, 2 corresponderende leden, 12 buitengewone leden en 4 leden, die geen „Maatschappij“-lid zijn, omdat zij reeds lid waren in de periode voor de overeenkomsten over de binding met de „Maatschappij“.

Zevenenzestig leden staan ingeschreven als „65 jaar“-lid.

Ter gelegenheid van zijn 70-jarig tandartsjubileum zond het bestuur gelukwensen aan collega F. Duyvensz, evenals aan de collegae P. N. Parmet, A. Bloemendal en G. D. Margadant bij hun 60-jarig tandartsjubileum en de collegae J. Grafdijk en G. J. van Alphen bij hun 50-jarig tandartsjubileum.

Het 40-jarig tandartsjubileum werd herdacht door de collegae: Dr. L. Barsony, D. E. Goote, H. van Hartingsvelt, W. C. van Luyn, A. I. T. Overveldt, M. H. Petri, T. P. E. Rombouts, T. J. Smits en W. J. Touw.

Dertien collegae vierden hun 25-jarig jubileum.

Alle jubilerende collegae ontvingen gelukwensen van het bestuur.

Zeven collegae verkregen dit jaar het doctoraat in de geneeskunde, n.l. J. Rittersma op 16 februari, L. Coppes op 18 mei, J. E. Wijerman op 24 mei, H. Kalsbeek op 30 mei, F. Bosman op 5 juli, L. Neyt op 27 september, H. Letzel op 13 oktober en A. J. M. Plasschaert op 8 december.

Dr. N. E. A. Myrberg werd op 6 mei benoemd tot hoogleraar in de Orthodontie aan de Universiteit van Amsterdam.

O. Hokwerda werd op 12 oktober benoemd tot lector aan de R.U. te Groningen.

Op 25 april aanvaardde C. Booy zijn ambt als lector in de Orthodontie te Groningen.

Op 12 juni aanvaardde Dr. H. Boersma zijn ambt als lector in de Orthodontie te Nijmegen.

Op 9 oktober bood het bestuur Prof. Dr. G. J. Kusen zijn gelukwensen aan bij de aanvaarding van zijn ambt als hoogleraar in de Mondheilkunde en Chirurgische Prothetiek aan de Universiteit van Amsterdam en op 16 oktober werden gelukwensen aangeboden aan Prof. N. E. A. Myrberg bij de aanvaarding van zijn ambt als hoogleraar in de Orthodontie, eveneens aan de Universiteit van Amsterdam.

Van het bestuur

Tijdens de voorjaarsvergadering traden Prof. A. J. van Amerongen, F. E. R. de Maar en P. Henry af als resp. vice-voorzitter, secretaris en 2e secretaris. De door het bestuur voorgestelde kandidaten werden met algemene stemmen benoemd, zodat het bestuur nu als volgt is samengesteld:

Prof. Dr. G. J. Kusen voorzitter,
Dr. A. J. van Hilleghonsberg vice-voorzitter,

F. D. van Steenberg secretaris,
H. Menalda van Schouwenburg 2e secretaris,
L. Onstein penningmeester,
Dr. A. J. Brongersma commissaris,
J. M. van Doorne commissaris.

In het afgelopen jaar werden 5 bestuursvergaderingen gehouden, t.w. 18 februari, 9 juni, 16 september, 20 oktober en 15 december.

De bijeenkomst op 18 februari was een gecombineerde vergadering met het bestuur van de Stichting voor W.T.A.

De vergadering van 16 september was een dagvergadering, wederom in hotel „Het Spelderbos“ te Garderen.

Van de Stichting voor W.T.A.

Het bestuur was in 1972 als volgt samengesteld:

Prof. Dr. P. A. E. Sillevius Smit voorzitter,
R. H. Landman secretaris,
Dr. A. J. Brongersma penningmeester,
J. H. N. Pameijer lid,
J. Schoen lid.

Als correspondenten van de tandheelkundige opleiding traden op:

Prof. J. van Aken Utrecht,
A. F. Kaijser Nijmegen

In het begin van het jaar legde Prof. van Aken, na vele jaren van activiteit in de W.T.A., zijn functie neer en werd opgevolgd door collega Dr. J. D. de Stoppelaar.

Het bestuur vergaderde op 24 februari, 19 juni en op 2 oktober 1972.

„Hechtingsproblemen en -mogelijkheden in de tandheelkunde“ was het onderwerp van een symposium dat op zaterdag 29 januari 1972 te Nijmegen werd gehouden. Medewerkers aan dit symposium waren: Dr. Ir. G. Salomons, Prof. Dr. J. Arends en Prof. Dr. F. C. M. Driessens. Aantal deelnemers: 74.

Op maandag 28 februari 1972 hield Kenneth R. Wing in Amsterdam een lezing over: „Clinical evaluation of a new portable unit for radiographic technique“. Aantal deelnemers: 33.

„Clinical aspects of the craniofacial articulations in dentistry“, was de titel van een cursus gegeven door Prof. B. C. Moffett, Ph. D. op zaterdag 4 maart 1972 te Nijmegen. Aantal deelnemers: 27.

Prof. I. Glickman gaf op 31 mei en 1 juni 1972 te Amsterdam een cursus onder de titel: „Periodontal diagnosis and treatment 1972“. Aantal deelnemers: 112.

Prof. I. Glickman is in het najaar van 1972 overleden; in hem verloor de tandheelkunde een groot paradontoloog en didacticus.

In de laatste maand van het jaar organiseerde de W.T.A. ook haar laatste cursus in 1972. Op zaterdag 9 december 1972 waren 145 collega's bijeen voor een symposium over „Ontstekingen in het maxillo faciale gebied“. De lezingen werden deze dag gegeven door: Prof. Dr. J. Oort, Drs. R. W. Veldhuizen, Drs. I. van de Waal, Prof. Dr. M. F. Michel en Prof. Dr. P. G. Smelink.

In 1973 hoopt het W.T.A.-bestuur, op bescheiden schaal, financiële steun te gaan verlenen voor wetenschappelijk onderzoek op het gebied van de tandheelkunde. Hiertoe is een concept „Voorwaarden aan het verlenen van subsidie“ opgesteld. Een publikatie hierover zal in het voorjaar van 1973 verschijnen.

Van het Comité van Overleg

Het Comité van Overleg, samengesteld uit de voorzitters en secretarissen van het Nederlandsch Tandheelkundig Genootschap, de Nederlandse Vereniging van Tandartsen en de Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering van Tandheelkunde, is in het afgelopen jaar niet bijeen geweest.

Van de contacten met andere tandheelkundige verenigingen

Tijdens de voor- en najaarsvergadering waren het Nederlandsch Tandheelkundig Genootschap, de Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering der Tandheelkunde en de Stichting Tijdschrift voor Tandheelkunde door hun bestuursdelegaties vertegenwoordigd.

Op de voorjaarsvergadering vertegenwoordigde collega L. Ruts de Koninklijke Belgische Vereniging voor Tandheelkunde.

Dr. Ernst Menke vertegenwoordigde het Deutsche Gesellschaft für Zahn-, Mund- und Kieferheilkunde tijdens de najaarsvergadering.

De voorzitter en de penningmeester vertegenwoordigden de Vereniging tijdens het congres van het Schweizerische Zahnärzte Gesellschaft.

Beide commissarissen bezochten de voorjaarsvergadering van de Anglo Continental Dental Society en de eerste en tweede secretaris bezochten het congres van het Deutsche Gesellschaft für Zahn-, Mund- und Kieferheilkunde te Karlsruhe.

Ons bestuurslid J. M. van Doorne vertegenwoordigde onze Vereniging bij het 75-jarig bestaan van de T.S.V. „John Tomes”.

Van de vergaderingen

De voorjaarsvergadering (jaarvergadering) werd gehouden op 8 en 9 april. In het huishoudelijke gedeelte kwam de bestuurswijziging tot stand, waarna tijdens het wetenschappelijke gedeelte van de vergadering spraken:

C. J. van der Bas: „De rol van de endoprothese in de orthopedie”.

Prof. A. O. Mack, M. D. S., F. D. S., R. D. S.: „A clinical and histological review of subperiosteal dental implants”.

Dr. Ernst-Helmut Pruin: „Moderne Implantationsverfahren, ihre Möglichkeiten und ihre Technik”.

Prof. Dr. G. J. Kusen, Prof. G. Flögel en J. M. van Doorne: „Verslag van enkele behandelingen met „Blade vents”.

Dr. J. D. van Willigen: „Enkele aspecten van de totale onderprothese”.

Dr. L. H. Timmer: „De beethoogte”.

De najaarsvergadering vond plaats op 17 en 18 november.

De sprekers waren:

Dr. F. H. Nelemans: „Angstbestrijding bij de tandheelkundige behandeling”.

Prof. Dr. B. Smalhout en Drs. G. F. J. Godart: „Anesthesiologische mogelijkheden bij de tandheelkundige behandeling”.

M. F. van Grunsven: „Gerichte begeleiding bij de tandheelkundige hulp aan zwakzinnigen”.

H. J. Boevé: „Premedicatie als onderdeel van de gerichte begeleiding bij tandheelkundige hulp aan zwakzinnigen”.

J. R. Bausch en C. de Lange: „Composiet, wel of niet”.

Dr. rer. nat. G. Henning: „Physikalische und metallurgische Aspekte des Edelmetallguszes”.

Naschrift

Gaarne wil ik dit jaarverslag besluiten met u allen op te wekken actief deel te nemen aan uw Vereniging, door het bezoeken van de vergaderingen en indien mogelijk door uw daadwerkelijke medewerking.

Bussum, januari 1973.

F. D. van Steenberg, secretaris.

NEDERLANDSE VERENIGING VOOR MONDHEELKUNDE EN CHIRURGISCHE PROTHETIEK

Jaarverslag 1972

In het jaar 1972 is de Nederlandse Vereniging voor Mondheelkunde en Chirurgische Prothetiek opnieuw sterk gegroeid. Het eclatante succes van het internationale congres in Amsterdam in 1971 zal er zeker toe hebben bijgedragen, dat vooral het aantal buitengewone leden is toegenomen (13 nieuwe aanmeldingen) en nu 85 bedraagt. Het aantal gewone leden steeg van 48 naar 53.

Op 6 mei werd de wetenschappelijke voorjaarsvergadering gehouden in het St.-Elisabeth of Groote Gasthuis te Haarlem. Alle voordrachten werden verzorgd door leden en buitengewoon leden van de Vereniging:

- | | |
|--|---|
| 1. L. F. E. Michels: | De mediane palatumontsteking. |
| 2. I. v. d. Waal: | De gingiva-biopsie bij amyloidose. |
| 3. A. J. G. Pieters: | Osteotomieën, variaties op een thema. |
| 4. H. Bosker: | De erfelijke retentie van eerste en tweede blijvende molaren. |
| 5. Dr. P. J. W. Stoelinga en Th. R. Wentges: | Correcties van het naso-maxillaire complex door middel van Le Fort I-osteotomie en correctie van het neusseptum in één tempo. |
| 6. Dr. J. Hovinga: | Enkele patiënten met de kattekrabziekte. |
| 7. J. I. J. F. Vermeeren: | Enige farmacologische en therapeutische aspecten van steroidhormonen met betrekking tot de mondheelkunde. |
| 8. A. V. v. Gool en L. v. Dijk: | Over de epidermoidkyste van de mondbodem. |
| 9. E. R. Kraal en H. H. Verkerk: | Apexresecties aan molaren. |
| 10. H. Tideman: | Vestibulumplastieken met behulp van een vrij mucosatransplantaat. |

Op de huishoudelijke vergadering te Utrecht van 25 maart vond een bestuurswisseling plaats. Als nieuw bestuurslid en vice-voorzitter nam zitting collega L. F. E. Michels. De scheidende penningmeester collega Starmans kwam terecht een bijzonder woord van dank toe,

aangezien zijn verdiensten voor de Vereniging zich zelfs over twee bestuursperiodes uitstrekten.

Tijdens de huishoudelijke vergadering te Utrecht van 6 oktober werd, in verband met het aftreden van Dr. P. J. W. Stoelinga, als nieuwe secretaris gekozen collega R. F. van Hoof.

De tweede wetenschappelijke vergadering van het jaar werd op 25 november te Amersfoort in het St.-Elisabethziekenhuis gehouden. Ongeveer 100 deelnemers, waaronder ook collegae van de prothetische universiteitsafdelingen, woonden het symposium over de kaakgewrichtsproblematiek bij. Onderstaande, uitgenodigde, sprekers hielden voordrachten:

Dr. J. K. v. d. Korst:	Fysiopathologie van degeneratieve artropathie.
Prof. H. J. J. Blackwood:	Pathology of the mandibular joint.
A. S. T. Franks:	Temporomandibular joint dysfunction, clinical symptoms, aetiological factors and therapeutic measures.
Prof. Dr. G. Boering:	Röntgenologische verandering bij arthrosis van het kaakgewricht.
R. F. van Hoof:	Behandeling van kaakgewrichtsklachten met fysiotherapeutische technieken.

Dit jaar promoveerden drie leden van de Vereniging op de volgende proefschriften:

Collega L. Neyt	Zygomafrakturen;
Collega J. E. Weyerman	Odontogene sinusitis maxillaris;
Collega J. Rittersma	Het baso-cellulaire nevussyndroom.

Prof. Dr. G. J. Kusen aanvaardde zijn ambt van hoogleraar in de Mondheekunde en Chirurgische Prothetiek aan de Universiteit van Amsterdam op 9 oktober 1972 met het uitspreken van een inaugurale reden: „De denkwijze in de Mondheekunde”.

Het aantal nieuwe vestigingen van specialisten in de Mondheekunde en Chirurgische Prothetiek in de diverse ziekenhuizen (Groningen, Voorburg, Delft, IJmuiden, Hoorn, Den Haag, Leeuwarden) is het afgelopen jaar weer aanzienlijk gestegen, terwijl in verschillende, reeds bestaande, praktijken associaties met nieuwe collegae plaatsvonden.

Op 1-9-72 werd een commissie in het leven geroepen bestaande uit afgevaardigden van de Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering der Tandheekunde en de Kon. Nederlandse Maatschappij tot Bevordering der Geneeskunst, die de huidige plaats van het geëvolueerde specialisme Mondheekunde in de medisch-specialistische verhoudingen onderzoekt. Deze commissie zal eerst volgend jaar tot rapportering komen.

Het in oprichting zijnde *Concilium Chirurgicum Oris* gaat zich buigen over een programmering van de opleiding. Het is in dit verband verheugend te kunnen vermelden, dat het Rapport van de Studiecommissie Heekundige Specialismen gereed is gekomen, waarin een aantal vooruitstrevende suggesties werden gedaan ten

aanzien van de opleiding van specialisten (dit rapport werd gepubliceerd in Medisch Contact van 1 dec. 1972, afl. 48).

In het afgelopen jaar heeft nauw contact bestaan met de Ned. Vereniging van Prothetische Tandheekunde aangaande het onderdeel chirurgische prothetiek van ons specialisme. Ook dit overleg wordt in het komende jaar nog gecontinueerd.

De huidige samenstelling van het Bestuur der vereniging is als volgt:

Dr. J. Hovinga	voorzitter;
L. F. E. Michels	vice-voorzitter;
Dr. R. F. van Hoof	secretaris;
Dr. R. Brons	penningmeester;
P. Bok	lid.
	Dr. R. F. van Hoof, secretaris, Afd. Mond- en Kaakchirurgie, Bethel ziekenhuis, Delft.

STICHTING VOOR WETENSCHAPPELIJK TANDHEELKUNDIGEN ARBEID

Financiële steun voor wetenschappelijk onderzoek

In 1973 hoopt het W.T.A.-bestuur, op bescheiden schaal, financiële steun te gaan verlenen voor wetenschappelijk onderzoek op het gebied van de tandheekunde. Hiertoe zijn enkele regels en voorwaarden, verbonden aan het verlenen van een subsidie, opgesteld. Deze luiden:

Regels:

Financiële steun kan worden verleend voor wetenschappelijk onderzoek met betrekking tot de tandheekunde.

Als regel verleent de Stichting voor Wetenschappelijk Tandheekundigen Arbeid slechts geldelijke steun als uit de aanvraag blijkt, dat hetgeen waarvoor een bijdrage wordt gevraagd, niet op andere wijze kan worden gefinancierd.

De aanvrager moet hebben nagegaan of zijn werkgever of andere instanties deze steun niet kunnen verlenen. Geen aanvraag wordt in behandeling genomen als deze gedaan wordt ter dekking van kosten die reeds zijn gemaakt of voor het nakomen van financiële verplichtingen die reeds met de aanvraag zijn aangegaan.

Geen financiële steun kan worden verleend voor de kosten verbonden aan wetenschappelijke publikaties of voor het maken van studiereizen.

Aanvragers dienen een Nederlands doctoraal examen te hebben afgelegd of op andere wijze voldoende te zijn gekwalificeerd.

Subsidie-aanvragen worden tweemaal per jaar in behandeling genomen. De aanvraag dient schriftelijk te geschieden voor 1 maart en 1 september.

In de aanvraag dienen de volgende punten te worden vermeld:

1. naam, voorna(m)(en), geboortedatum, adres, titel en functie van de aanvrager;
2. doelstelling van het onderzoek;

3. probleemstelling, onderzoeksmethode, geschatte duur van het onderzoek;
4. medewerkers aan het onderzoek, namen, functies;
5. mogelijkheid dat uit het onderzoek een proefschrift voortkomt; naam van promovendus en promotor;
6. de grootte van het bedrag en de besteding binnen het onderzoek-programma dienen te worden vermeld;
7. gespecificeerde begroting voor de gehele duur van het onderzoek;
8. financiële steun toegezegd door of aangevraagd aan andere instelling.

Subsidie kan in het algemeen worden aangevraagd voor:

1. salariëren van speciaal in verband met het onderzoek aan te trekken medewerkers;
2. aanschaffing van apparatuur;
3. verbruiksgoederen;
4. kosten verbonden aan het uitwerken van de onderzoeksgegevens.

Voorwaarden: verbonden aan een subsidie van de Stichting voor Wetenschappelijk Tandheelkundigen Arbeid.

Aan de toekenning van een subsidie zijn voorwaarden verbonden, waartoe men zich verbindt bij de aanvaarding van de subsidie.

1. De gesubsidieerde geeft uitvoering aan het door hem voorgestelde en door de W.T.A. goedgekeurde onderzoekprogramma. Voor afwijkingen van het programma en het tijdschema, is voorafgaande toestemming van de W.T.A. nodig.
2. Als voor het onderzoek financiële steun van andere zijde is toegezegd of gegeven, brengt de gesubsidieerde de W.T.A. daarvan terstond schriftelijk op de hoogte. De uitgekeerde bedragen mogen slechts voor die onderdelen van het onderzoekprogramma worden gebruikt waarvoor de gelden zijn verstrekt.
3. Reeds uitgekeerde, maar niet benodigde, gelden worden door de gesubsidieerde aan de W.T.A. terugbetaald, zodra gebleken is dat hij deze niet meer nodig heeft.
4. Kosten die door de gesubsidieerde zijn gemaakt, of waartoe hij een verplichting heeft aangegaan, voordat de subsidie aan hem is toegekend, worden niet door de W.T.A. vergoed.
5. De gesubsidieerde geeft binnen een door de W.T.A. nader aangegeven termijn rekening en verantwoording van de besteding van de subsidie, hierbij rekening houdend met het onderzoekprogramma.
6. De W.T.A. kan te allen tijde een verslag verlangen van de gesubsidieerde aangaande zijn onderzoekbevindingen.
7. De gesubsidieerde verklaart zich bereid op de vergadering van de Nederlandse Vereniging van Tandartsen mededelingen omtrent de resultaten van zijn onderzoek te doen.
8. In publikaties, betrekking hebbende op het door de W.T.A. gesubsidieerde onderzoek, dient de financiële steun van de W.T.A. vermeld te worden.
9. Voor de beoordeling van het te verrichten onderzoek kan de W.T.A. van een terzake deskundige advies inwinnen.
10. Een mogelijke octrooi-aanvraag, voortvloeiend uit het door de W.T.A. gesubsidieerde onderzoek, kan alleen plaatsvinden met voorafgaande toestemming en de daaraan verbonden voorwaarden van de W.T.A.
11. Door aanvaarding van de subsidie verbindt de gesubsidieerde

zich deze voorwaarden, voor zover van toepassing, te zullen naleven. De W.T.A. kan bij toekenning van een subsidie nog bijzondere voorwaarden stellen.

NEDERLANDSE VERENIGING VOOR SOCIALE TANDHEELKUNDE

Bestuursmutatie

Tijdens het huishoudelijke gedeelte van de jaarlijkse Algemene Ledenvergadering van de Nederlandse Vereniging voor Sociale Tandheelkunde, gehouden op 3 mei 1973, heeft Prof. Dr. H. M. J. Scheffer het voorzitterschap overgedragen aan Prof. Dr. B. Houwink.

NEDERLANDSE VERENIGING VOOR HYPNOTHERAPIE

Aankondiging hypnosecongres op 29 september 1973 te Venray (L.)

Op zaterdag 29 september 1973 organiseert de *Nederlandse Vereniging voor Hypnotherapie* – de voormalige Nederlandse Vereniging voor Medische Hypnose – een hypnosecongres in het Psychiatrisch Centrum „St. Anna” te Venray (L.).

Het onderwerp van dit congres luidt: „Toepassing van hypnose in de psychosomatische geneeskunde”. Het definitieve programma is nog in voorbereiding.

De kosten (incl. koffie, lunch, enz.) bedragen voor leden f 75,00 en voor niet-leden f 85,00. Aanmelding voor deelname kan geschieden bij het secretariaat van de Ned. Ver. voor Hypnotherapie, p/a Ziekenhuis Röpcke-Zweers, postbus 1, Hardenberg (O.); telefoon 05232 - 2822 (toestel 118).

INTERNATIONAAL

FÉDÉRATION DENTAIRE INTERNATIONALE

Berichten

Uit 63 ontwerpen – afkomstig uit 18 verschillende landen van de wereld – is het ontwerp voor een internationaal symbool voor de Tandheelkunde van collega J. H. Albers uit Bremen (W.-Duitsland), tijdens het 15e Wereldcongres van de F.D.I. in oktober 1972 te Mexico gehouden, met de eerste prijs (\$500,—) bekroond.



Internationaal symbool voor de Tandheelkunde: bekroond ontwerp van J. Heinrich Albers (W.-Duitsland) in de F.D.I.-prijsvraag.